

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XXI. tečaj.

— ❁ V Gorici 1904 ❁ —

9. zvezek.

Doksologija,

kako bi se imela glasiti v naši slovenščini,

— in še kaj podobnega. —

Doksologija — to je učena beseda, ki je naši bravci večinoma pač ne morejo umeti; to, kar pomeni, pa vam je vsem dobro znano, kaker se boste kmalu prepričali. Ali zakaj pa se nam je potrebno zdelo začeti s tem čudnim, tujim imenom? Zato, ker bi se vtegnilo najti v knjigah tudi v naši slovenščini, kaker se najde, dasiravno je prvotno gerško, v stari slovenščini, latinščini in nemščini. Pa stari Slovenci so to besedo tudi na svoj jezik predstavili; navadno so namreč namestu „doksologija“ pisali „slavoslovje“, in tako lahko pravimo tudi mi.

Ali kaj pa je torej: „doksologija“ ali „slavoslovje“? Dve jako znani molitvi, ena nekoliko večja, druga pa čisto kratka. Perva je tista molitev pri sveti maši, ki jo navadno imenujemo „glorija“, ker se namreč tako začinja: „Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis.“ — Kaj te besede pomenijo, je znano iz molitev knjig tudi tistim našim bravcem, ki se niso učili v šolah

latinskega jezika, namreč: „Slava na višavah Bogu in na zemlji mir ljudem dobre volje“.

Latinska beseda „gloria“ — to je torej po naše: „slava“. Sicer so bili v blizu 14stoletni babilonski sužnosti naši prednjiki to besedo popolnoma pozabili; vedeli so le še, kaj je čast, ker so to morali skazovati svojim nemškim gospodom in gospodarjem, slave pa nihče ne išče pri sužnjih. Splošni napredek je pa predramil naposled tudi naš slovenski jezik. Začel se je gibati in razvijati; novih besed zdaj že vse mergoli in tudi stare pozabljene prihajajo na dan in terjajo svoje pravice. Najznamenitših ena je mej njimi beseda „slava“, in tudi ona terja in dobiva svojo staro pravico. Ali ne le tu ali tam, povsod, kjer se pravi po latinsko „gloria“, povsod moramo reči po naše „slava“, — ne pa „čast“, ker se pravi „čast“ po latinsko „honor“.

To smo se torej naučili iz prve besede velike dokso-logije ali velikega slavoslovja. Zdaj pa prestopimo k malemu slavoslovju; to je namreč prav za prav, kaker pravijo učeni, „predmet“ našega dopovedovanja.

Malo slavoslovje ali mala dokso-logija se glasi v latinščini tako: „Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto, sicut erat in principio et nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen“. Po naše bi bilo to od besede do besede: „Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, kaker je bila v začetku, tudi zdaj in zmiraj in na veke vekov. Amen“. —

Ali zakaj pa ne, kaker se je do zdaj reklo: „Čast bodi Bogu Očetu“ itd.? — Zakaj ne? Zato, ker v latinščini ne pravimo „Honor Patri“, temuč „Gloria Patri“; in ker „gloria“ ni to, kar „honor“, zato ne smemo reči „čast“ za to in ono. Drugod pravimo za „gloria“ „slava“, torej moramo tako reči tudi tukaj; drugači bi naša molitev ne pomenila tega, kar pomeni latinska. Sicer je oboje samo na sebi nekaj dobrega in oboje gre Bogu, vendar je „slava“ (gloria) nekaj višjega ko „čast“ (honor). Le pomislimo, kaj pomeni eno in drugo, keder govorimo o človeški časti ali slavi!

Čast iskazujemo človeku ali častimo človeka, ako ga štejemó za takega, ki kaj velja, ker je bogat, ali ker ima oblast nad nami, da nam more koristiti ali pa škoditi. In kako izkazujemo ljudem čast? Z odkrivanjem, vklanjanjem, poklekovanjem pred njimi, poljubljanjem njih rok in nog, s prvimi sedeži in imenitnimi naslovi, z udanostnimi in slavnimi spisi in spevi, torej z unanjimi rečmi, ki se dostikrat z notranjimi, z mislimi in čutili, čisto malo ali nič ne vjemajo. Mnogi se globoko priklanja oblastniku, ki ga pa v sercu zaničuje, morda celo sovraži in preklinja. Pa ta si misli: „Naj sovraži, da se le boji!“ — Ali ne le zase zahtevajo mogočni ljudje časti, oni jih tudi drugim dele, navadno jako radodarno, vsem namreč, ki strežejo njih dobrim, ali pa slabim namenom. Imenitne službe, častni naslovi, križci in zvezde in razna druga „odlikovanja“ so, ki povzdigujejo ene in ponižujejo druge; večinoma torej jako malo vredne reči — ali človeška narava je zmirom in povsod enaka; za prvo mesto se poganjajo v državah, za prvo mesto se pulijo tudi v vaseh.

Kristus je očital pismarjem in farizejem, kako ljubijo perve prostore na gostijah in perve stole v shodnicah in da jih ljudje imenujejo „rabi“; svoje učence pa je opominjal: „Vi se pa ne imenujte „rabi“, zakaj eden je vaš mojster, Kristus, vsi vi ste pa bratje“. (Mat. 23, 8.) Kako lepe božje besede! Pa kako malo se misli semtertja nanje, celo kjer bi se najbolj imelo. Vender nočemo obsojati vseh takih časti ko prazno ničemernost, ne grajati tistih, ki si jih obračajo v korist, sebi in svojim namenom. Ljudi vladati je težka, jako težka vmetnost; ni čuda, ako si pomagajo, kaker vejo in znajo, kateri so se, ali poklicani ali po sili, lotili tega posla.

In saj tudi Bog sam pravi v četerti zapovedi: „Honora patrem tuum et matrem tuam“, to je: „Časti očeta svojega in mater svojo“. Navadno se sicer pri nas ne predstavlja: „č a s t i“, temuč: „s p o š t u j“; ali to ni natanko rečeno. „Častiti“ je nekaj unanjega; „spoštovati“ je nekaj notranjega. Lehko je združeno oboje, ali vselej pač ni. „Časti“ se lahko vrednega, lahko tudi nevrednega; „spoštovati“ moramo le poštenega človeka, dasi ga morda nič ne „častimo“.

Ali je pa vsaki oče pošten, vsaka mati poštena? In če nista, kako ju more otrok spoštovati? Kako more otrok spoštovati v svojem sercu očeta, ki ve, da je tat, ali brezbožen preklinjavec, ali pijanec? Kako more spoštovati mater, ki ve, da je to in ono? Spoštovati ne more, ali častiti mora; tako zapoveduje Bog. Kaj zlasti pomeni v svetem pismu „častiti“, to nam razlaga sv. Hijeronim: „Čast se čuti v svetih pismih ne toliko v pozdravih in službah, ki se skazujejo, koliker v miloščinah in darovih, ki se dajejo. Časti, pravi apostelj, vdove, ki so resnično vdove (t. j. ki nimajo nikoger). Tu čast pomeni dar. In na drugem mestu: Starešine (duhovnike) je častiti z dvojno častjo... Gospod je zapovedal, ... da naj sinovi časte svoje roditelje tudi tako, da jim strežejo s tem, kar je h življenju potrebno.“*)

Pri nas se misli pri četrta zapovedi zlasti le na nedrasle otroke; in ni čuda, saj celo novi veliki katehizem skoraj le o takih govori, poglavitna reč pa je popolnoma izpuščena. Bog na Sinajski gori namreč ni dajal zapovedi otrokom, temuč možem. Tudi četrta zapoved velja najprej njim, to je možem gospodarjem, ki imajo še stariše žive. Njim zapoveduje Bog častiti očeta in mater, to je, se vsem potrebnim jih oskerbovati, in sicer, kaker opominja Sirah (7, 29) „iz vsega svojega serca“, to je, se vso ljubeznijo.

Judje, kaker se bere, prav umejo in natanko izpolnjujejo četrto zapoved tudi še dandanašnji. Gospodar judovske vere, ki ima očeta in mater v hiši, z veliko ljubeznijo skerbi za nje, in od njega se uče njegovi otroci. Zato je življenje v judovskih družinah lepo in veselo; vsaj terdi se to, iz

*) Lib. 2. Comment. in c. 15. Matth. (Lectioes fer. IV. post Dom. III. Quadr.): «Honor in Scripturis non tantum in salutationibus et officiis deferendis, quantum in eleemosynis ac munerum oblatione sentitur. Honora, inquit Apostolus, viduas, quae vere viduae sunt. Hic honor donum intelligitur. Et in alio loco: Presbyteri duplici honore honorandi sunt, maxime qui laborant in verbo et doctrina Dei... Praeceperat Dominus, vel imbecillitates, vel aetates, vel penurias parentum considerans, ut filii honorarent, etiam in vitae necessariis ministrandis, parentes suos.» — «Biblia Sacra» (Venetiis 1763) razlaga: «Apud Hebraeos honorare non tam est revereri, quam praebere necessaria; hinc etiam apud Latinos munus honorarium dicitur.» Prim. zlasti Prov. 3, 9. 10: «Časti Boga od svojega premoženja» itd.

svoje skušnje mi tega ne vemo, seveda ne. Pač pa poznamo nekoliko temu nasprotno silno žalostno življenje po naših slovenskih, kerščanskih družinah, kjer stari oče in stara mati 'pogostoma zapuščena medlita brez postrežbe, brez potrebne hrane in obleke, gospodarju in gospodinji v zoperno napotje, mladim porednim otročajem v zasmeh in zasramovanje. O, naj bi se vender povedalo ljudem, komu velja prav za prav četrta zapoved božja, in naj bi se učila tako, kakor jo je Bog dal: „H o n o r a — : Č a s t i o č e t a svojega in mater svojo, da boš dolgo živel, in da ti bo dobro na zemlji“. . . ! *)

Zakaj pa je pristavil Bog četrta zapovedi obljubo, da bo dolgo živel in da mu bo dobro na zemlji, kedor jo bo izpolnjeval? — V ostalih zapovedih, koliker se jih tiče bližnjega, Bog prepoveduje grehe. Kedor ne stori greha, ta ne zasluži kazni, pa plačilo mu zato tudi še ne gre. V četrta zapovedi pa vkaže Bog nekaj dobrega, kar se ima storiti. Kedor pa kaj dobrega stori, zasluži tudi kaj dobrega za to. Ker pa Bog hoče, da sinovi skerbe za svoje stariše, tudi ko nimajo nič več upati od njih in tudi če niso vredni spoštovanja, zato obeta on sam plačilo tistim, ki bodo tako delali. Človek je namreč po natori sebičen; deli dobrote in skazuje časti, da ima sam kakov dobiček od njih. Kaj imamo sklepati iz tega? To:

Če se komu kaka čast izkaže, to še ni dokaz, da je tiste časti tudi vreden. Celó Bog sam je v svoji previdnosti včasih izkazal čast človeku nevrednemu take časti. Zadosti je spomniti na Judeža Iškarijota. Ali ni bil visoko počeščen, ko ga je izvolil Jezus za apostelja? Ali mu ne bi bil lahko rekel angelj Gospodov n. pr.: „Č e š č e n s i, Judež, Gospod je s teboj; ali glej, da te ne premaga skušnjava, drugači gorje tebi!“ — ?

Bog torej v svoji previdnosti lahko izkaže čast tudi takemu človeku, ki je ni vreden. Ali pa pošlje p o z d r a v l j a t takega človeka? Za to ni primera v svetem pismu. Le

*) V stari cerkveni slovenščini, ruščini, poljščini je prav prevedeno: «čti, czci»; celo v lužiški serbščini: «dyrbiš češćić»; le Serbi in Hervatje imajo podobno kakor mi: «poštuj».

k Mariji, vemo, da je Bog poslal angelja s pozdravljenjem in s tem ji je izkazal čast, kakeršne ni do tedaj nobenemu drugemu človeku. Ni torej „Zdrava, Marija!“ menj ko „Češčena, Marija!“ temuč več: v onem je to obseženo, ne pa nasproti. Kar je poglavitno, pa je to: „Zdrava, Marija!“ je pravo, „Češčena, Marija!“ pa ne; ker je ono po evangeliju, to pa ne. — Zakaj govorimo še enkrat o tej reči? Zato ker smo izvedeli, da se nekod zelo vstavljajo popravi, najberž ne da bi bili brali naše dokaze. Taki ljudje so, in hočejo tudi ostati — slepi. Nam se zde podobni tistim ruskim starovercem, ki so rajši dvakrat ločeni od cerkve, kaker da bi si dali dopovedati, da bi sprejeli, namestu stare napačne, novo popravljeno prestavo bogoslužnih knjig.

Ali to mimogrede; saj je za take zgubljena vsaka beseda! *) Vernimo se k našemu slavoslovju!

Seveda je resnično, da smo dolžni Bogu čast; ali katoliška cerkev v svoji doksologiji ne imenuje časti, ampak slavo, in to je več ko čast. Prepričajmo se! „Slava“ (gloria), to je nesebično priznanje in jako razširjena zadovoljna hvala imenitnih del, ki jih je kedo storil.

Velika je slava n. pr. Aleksandra Velikega in Napoleona I.; ki sta se daleč po svetu zmagovito vojskovala; velika je slava Krištofa Kolumba, ki je našel Ameriko; velika slava modrega Sokrata, učenega Aristotelja, svetega Avguščina in mnogih drugih svetnikov. Manjšo slavo so dosegli pri nas n. pr. Primož Trubar, ki je prvi začel knjige pisati v naši slovenščini, Vodnik in Prešeren sè svojimi pesnimi, Miklošič sè svojimi učenimi, Slomšek sè svojimi pobožnimi spisi itd.

Kaj pa mislimo, ko govorimo o slavi božji? Kaj družega ko spoznanje in priznanje velikih del njegove mo-

*) Od hervaške strani se nam priporoča: »Zdravo« (namestu »Zdrava«), ali tako za nas ne bi bilo prav. Mi sicer pravimo: »Srečno!«, ker si mislimo zraven »hodi« ali »hodite!«, pa: »Zdrav! Zdrava! Zdravi!«, ker si mislimo zraven »bodi«, »bodite! ali »ostani«, »ostanite!« Lastnost dejanja izražamo z adverbijem, lastnost osebe pa z adjektivom. Tudi Hervatje so nekedaj rekli prav: »Zdrava!« in vsi drugi katoliški Slovenci še zdaj pravijo tako. Sedanja hervaška poprava je torej zmota.

gočnosti, modrosti, ljubezni in dobrote, del stvarjenja vesoljnega sveta, odrešenja in posvečevanja človeškega rodu.

Ko pravimo: „Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu“, želimo in prosimo, da bi vsi narodi spoznali in priznali Boga v treh osebah, Očeta, Sinu in Svetega Duha. To spoznanje je bilo od nekedaj mej tremi božjimi osebami ene proti drugi; od začetka stvarjenja je bilo to spoznanje in priznanje slave božje mej vsemi angeljskimi kori; zdaj in skozi vse čase na dalje pa bodi to spoznanje in priznanje ravno tako mej vsemi ljudmi na zemlji. Bodi! Do zdaj namreč ni še, ker sveta vera Kristusova še ni razširjena mej vsemi narodi, in ker je celo po kerščanskih deželah veliko število nevernikov. V našem malem slavoslovju želimo torej in prosimo Boga, da bi se vera razširila po vsem svetu, da bi vsi ljudje spoznali pravega Boga v skrivnosti presvete Trojice.

Ali ne le v širjavo, tudi v globočino mora dalje seči to spoznanje in priznanje velikosti božje. Tudi to želimo, ko pravimo: „Slava Očetu“ itd. Želimo torej, da bi vsi verni katoliški kristijani čedalje bolj spoznali in zato zmirrom skerbnejše in pridniše preiskovali in premišljevali Boga ko stvarnika, odrešenika, posvečevavca. Ako bomo tako delali, bomo Boga molili v duhu in resnici, in taki molivci so njemu ljubi.

Nasproti pa, če pravimo „Čast bodi Očetu“ itd. mislimo le bolj na unanje češčenje božje, ki je sicer dobro in potrebno, ki je pa vendar vedno v nevarnosti, kaker vsako unanje češčenje, da postane prazno in farizejsko. In to je potem tisto češčenje, ki ga Bog zameče sè znanimi besedami: „To ljudstvo me z ustnicami časti, njih serce je pa daleč od mene“. — Takega zgolj unanjega češčenja božjega je tudi dandanašnji jako mnogo na svetu in beseda „č a s t“, če tudi ga ne pomeni izključno, vendar spominja na tako češčenje. Zato ne recimo na dalje: „Č a s t bodi Očetu in Sinu in Sv. Duhu“, kaker po svoje pravijo Nemci; temuč recimo, kaker pravi katoliška cerkev po gerško in po latinsko, in kaker pravijo po slovensko katoliški Rusi in Čehi in Hervatje: „S l a v a Očetu in Sinu in Sv. Duhu“, in odgovarjajmo: „Kaker je bila v začetku, tudi zdaj in

zmiraj in na veke vekov. Amen“. Pred besedico „tudi“ si imamo misliti, — le „misliti“ — : „bodi“.

Tako torej upamo, da bo stalo v novem molitveniku za očitno službo božjo. Vi, dragi bravci, pa se brez odlašanja poprimite tako popravljenega slavoslovja in deržite se ga terdno in po njem vravnajte svoje molitve, da bodo Bogu dopadljive.

Korist iz premišljevanja svojih napak.

P. A. M.

VIII. POGlavJE.

Svoje napake moramo porabiti, da se vterdimo v stanovitnosti.

O tem predmetu smo vže govorili nekoliko v prejšnjih poglavjih. Prav za prav sledi ta resnica iz zadnjih dveh poglavji. Ker nam namreč naše napake bolj razločno kažejo našo slabost in nam dajejo neko večo pravico do božjega vsmiljenja, nas morajo tudi priganjati, da bolj nase pazimo ter se z večim zaupanjem in večo ponižnostjo zatekamo k tistemu, brez keterega nič, v katerem pa vse premoremo. Vemo pa, da je nezaupanje v sé in pa zaupanje v Boga zastava zmage v duhovnem boju.

Božji namen pa je, da nam naše napake pripomorejo tudi k stanovitnosti. Gotovo je, da nas pred vsem spodbujajo k veči čuječnosti. V tem pomenu razlagajo nekateri razlagavci besede svetega pisma: „Huda bolezen dušo strezvi.“

„Ako vidimo“, pravi sv. Janez Krizostom, „da nekateri možje, ki so nas v svetosti mnogo prekosili, niso bili prosti vsih slabosti, nas mora to gotovo spodbujati k previdnosti in veliki čuječnosti. Naša lastna nesreča pa je v tem oziru naša najboljša učiteljica. Naša natora je že taka, da mora sama prej zadeti na skalo, da spozna nje pogubonosno pričujočnost“.

To resnico spričuje sveto pismo in vsakdanja skušnja. „Kaj ve, kedor ni bil skušan“! Pri razlaganja teh besedi svetega pisma pripominja neki sv. cerkveni oče to-le: „Kedor v miru in sreči živi, je v veliki nevarnosti; strah pa, da bi se zopet zamotali v one zaderge, v ketere smo se bili enkrat vže vjeli, priganja človeka k veči čuječnosti. Tako je tudi brodar bolj čuječ, ako je enkrat vže nevarnost preživel; in ako se spomni, da je po svoji neprevidnosti, če tudi le enkrat z barko ob skalo zadel, je to zadosti, da se vedno ogiblje onega nevarnega obrežja.“

To je torej prvi nauk, ki nam ga dajejo naše napake za čuječnost. Vzroke teh napak moramo poiskati in zatirati ter se skerbno ogibati neprevidnosti, lehkomišljenosti ter vsih prostovoljnih slabih priložnosti. Brodarji imajo posebno karto, na kateri so natančno zaznamovane vse nevarne skale v morji.

Napravimo si tudi mi v luči svojih storjenih pregreh tako duhovno karto, na kateri so natančno začertani vzroki naših prejšnjih dušnih bolezni, vsi pogubni vplivi, zmote in neprevidnosti; tako se bomo, po lastni žalostni skušnji podučeni, v prihodnjosti lahko ogibali vsih nevarnosti.

Sv. Frančišek Saleški nam daje jednake svete: „Iz tvojih pisem sem spoznal tvoje male grehe in nepopolnosti, zaradi katerih pa se nesmeš čuditi ne ti ne jaz. Zakaj to so le rahli opomini, da bodimo previdni, da ponižno hodimo pred očmi božjimi in da ne zaspimo na mestu, kamer nas je Bog postavil. Duhovne merzlice napravijo, kaker telesne, navadno neketere onih prejšnjih slabosti, ki pa okrevajo-čemu bolniku koristijo, posebno zato, ker spravijo iz telesa sprideno vlago in kri. Taki nasledki nas spominjajo pre-stane bolezni ter nas napolnijo sè zdravilnim strahom pred povračevanjem v stare grehe.“

Iz tega prvega dobička, ki ga moramo zajemati iz svojih napak, sledi drugi, namreč, da zvesto vporabljammo vse potrebne pripomočke stanovitosti. Vsaka povernitev v greh nam prepričavno oznanjuje potrebo milosti božje in dolžnost z molitvijo in s pogostim prejemanjem sv. zakramentov si jo pridobiti. Taki poniževavni spomini nas bude iz spanja in spodbujajo k veči gorečnosti v službi božji

ter h skerbi za čednosti. „Noben konj ne teče, hitreje kaker tisti, kateri je ravnokar ubežal divjemu volku. Vedno še misli, da je strastni sovražnik za njim; on teče, kar more. Enake nasledke imajo prejšnji padci pri svetnikih; oni jih priganjajo k vedno večji gorečnosti v dobrem“, tako uči p. Pinamonti.

P. Gru pa izraža to resnico z naslednjo primero: „Ako se otrok oddalji od svoje matere in hoče sam hoditi, kmalu pade na tla. Vender pa pride hitro k nji nazaj, da ga ona potolaži, in od svojega padca se nauči, da je zanj boljše, ako je drugič ne zapusti. Ker je spoznal svojo slabost in ljubeznivost, s katero ga je mati zopet sprejela, jo on še bolj ljubi.“

V spisih našega ljubeznivega svetnika najdemo ravno te misli:

„Vzemi nazaj svoje serce in izroči ga mirno v roko Gospodovo ter ga prosi, da ga ozdravi. Stori tudi od svoje strani vse, kar moreš, ponovi svoje dobre sklepe, beri primerne knjige in rabi še druge pripomočke. Na ta način boš imel velik dobiček. Kakor hitro opaziš, da si zgrešil pravo pot, popravi svojo napako s tem, da se vadiš v tej napaki nasprotni čednosti.“

O Bog, kolika sreča napolni naše serce, ako v njem vlada sveta ljubezen! Kako srečne so zmožnosti naše duše, ako so v ponižnosti vdane tebi, najsvetejši, najmodrejši Bog! Kjer vlada ta sv. ljubezen, tam ne more obstati ne velik greh, ne nagnjenje do majhinega greha.

Kaj hočeš, ljuba duša, da ti povem o tvoji povernitvi v greh, o tvoji revščini, ako ne to, da moramo prijeti za orožje, ako se sovražnik poverne, in se še bolj serčno in stanovitno boriti, ko prej? Glej pa, da se ne vdaš nezaupnosti; zakaj dobrota božja ne pripusti, da padeš v te napake, zato, da bi te zapustila, temuč ona te hoče le ponižati in storiti, da se še bolj terdno okleneš njegove vsmiljene roke. Glej, ljuba duša, včasih mislimo, da smo vže popolnoma rešeni starih sovražnikov, ketere smo bili kedaj premagali. Pa glej, kar nenadoma nas napadejo od druge strani, od koder smo najmenj pričakovali. Oh, ali ni bil Salomon naj bolj moder mož sveta, on, ki je v svoji mla-

dosti tako slavne reči storil ter v zaupanju na trdnost svoje čednosti in svojo neomadežano preteklost mislil, da je gotov pred vsakim napadom, ali ni bil on ravno od onega sovražnika iznenaden, o katerem bi človek mislil, da se ga ima najmenj bati?

Iz tega se učimo to dvojje: prvič, da nikedar sami v se ne zaupajmo, v svetem strahu napredujmo, vedno pomoč božjo prosimo in v ponižni pobožnosti ostanimo; drugič, da moremo svoje sovražnike nazaj pognati, vendar jih ne pokončati. Včasih nas puste v miru, pa to se zgodi le zato, da nas potem hujše napadejo.

„Vkljub temu, ljuba duša, ne smeš zgubiti serčnosti: ti lahki napadi store, da pridemo zopet sami k sebi, da spoznamo svojo slabost ter se toliko bolj goreče zatečemo v varstvo svojega božjega variha.

„Sv. Peter stopa trdno po valovih. Vihar se vzdigne, valovi ga groze pogoltniti. Zdaj zakliče Peter: Reši me, o Gospod! Jezus ga prime in reče: Maloverni, zakaj si dvojil? Ako nas viharji skušnjav in strasti napadejo, potem kličimo tudi mi Zveličarja na pomoč; zakaj le zato on dopusti take stiske, da bi ga mi toliko bolj goreče pomoči prosili.

Ponižajmo se prav globoko; spoznajmo, da, ke bi nas Bog ne podpiral, bi nas vsakčas ranili raznoverstni grehi. Trdno se oklenimo Boga s tem, da bomo stanovitni v pobožnih vajah; to naj bo naša glavna skerb.

Nesmemo dvojiti, ali bomo mogli tudi takrat v Boga zaupati, keder se bomo morali z veliko težavo boriti zoper greh ali keder nas bo napadla nezaupnost in strah, da bi mogli to ali ono skušnjava premagati. Nezaupnost v našo lastno moč ni pomanjkanje odločnosti, temuč pravo spoznanje svoje revščine.

Čeravno ne čutimo v sebi moči in serčnosti, da bi se vstavili skušnjavi, keder nas je napadla, nesmemo biti zaradi tega žalostni, ako se le zoperstaviti hočemo in imamo trdno upanje, da nam bo Bog pomagal, ako ga bomo sè zaupanjem prosili. Ni potrebno, da bi v sebi spoznali potrebne moči; zadosti je, da jih imeti želimo in upamo, da nas bo Bog ob taki priliki sè svojo milostjo okrepčal. Samson, keterega so imenovali močnega, je čutil le takrat čeznatorno

moč, s katero ga je Bog obdaril, ko je bila priložnost zato; zato se tudi o njem pripoveduje, da ga je duh božji navdehnil, ko je srečal leve ali sovražnike, da bi jih vmoril. Bog ne stori nič brez koristi. Dokler ni prave potrebe, on tudi nam ne daje posebnih moči, ne nenavadne serčnosti; toda ko pride priložnost, nas on nikedar ne zapusti. Zaradi tega moramo vedno upati, da nam bo Bog pri vsih priložnostih pomagal, ako ga bomo le prosili. Vedno moramo z Davidom klicati: „Zakaj si žalostna moja duša in zakaj me motiš? Zaupaj v Boga!“ In ž njim moramo prositi: „Ko opeša moja moč, ne zapusti me, o Gospod“.

Velika skrivnost vzderžati se v pravi pobožnosti obstoji v pravi ponižnosti. Bodi ponižen, potem bo Bog s teboj in visoko bo cenil tvojo dobro voljo; izroči se mu popolnoma vsega in prosi ga serčno, naj ti milostno odpusti, ako mu nisi doslej dosti zvesto služil, in naj pokrepča tvoj sklep, njegovi službi se popolnoma posvetiti, svoje serce od posvetnega popolnoma odtergati in nič družega ne iskati, kot njega, njegovo ljubezen.

Ke bi bili tudi najpopolniji od vsih ljudi, bi vendar tega ne smeli nikoli vedeti, temuč vedno moramo misliti, da smo nepopolni. Ako sprašujemo svojo vest, nesmemo preiskavati, če smo nepopolni, zakaj dokler smo na svetu, smo vedno k nepopolnosti obsojeni. Tudi se ne smemo čuditi ali žalostiti, da zoper to ni pripomočkov; pač pa se moramo ponižati in s tem svoje napake popravljati; mirno se moramo truditi za svoje poboljšanje, ker naše nepopolnosti so nam pripuščene, da vedno v tej vaji stanovitni ostanemo. Ne bi imeli izgovora, ke bi se ne trudili za svoje poboljšanje; izgovor pa imamo, ako se nam to popolnoma se posreči“.

Naše napake nam prinašajo slednjič tudi to korist, da se spominjamo očitanja vesti, ki so nam ga napravile in zadostovanja, katero moramo zaradi njih opravljati. Spomin na vse to naj nas obvaruje pred novimi padci in ob uri skušnjav zakličimo: „O moja duša, pomisli kakošen nemir je sledil grehu, ki si ga bila storila. Spomni se, koliko te je stalo, da si to napako odložila, da si jo zopet popravila in slabe nasledke zbrisala. Spomni se, kako te je pekla vest, dokler te je težil tak greh; kako si se tresla

pred pravično sodbo božjo; koliko je bilo treba premaganja, da si odkrila svojo revščino v sv. spovedi. Vsega tega se spominjaj in služi Boga bolj zvesto, da ne prideš zopet v take stiske, težave in ponižanja“.

Seveda ti nagibi še niso popolni; tudi imajo svoj izvir bolj v strahu kot v ljubezni, vendar nam vtegnejo pri raznih priložnostih zelo koristiti. Zaradi tega smo jih tudi tukaj omenili. Sv. Frančišek Saleški nas tudi na to opozarja, ko pravi: „Kaker je velikodušna naša ljubezen, se mora vendar zelo truditi, da zmaga, ker ima svoj sedež v človeškem sercu, katero je tako omahljivo in tako rado uporno. Ljubezen rabi v boju včasih tudi strah, da sovražnika odžene“.

Socijaljni odlomki.

P. S. Z.

(Dalje.)

Kerščanski socijalizem.

Iz tega, kar smo povedali o socijaljnih demokratih lahko sleherni spozna, da ti socijalnega vprašanja rešiti ne morejo. Hoteti človeka osrečiti brez Boga je nemogoča stvar, prazno delo. Zato poje psalmist: „Ako Gospod ne zida hiše, zastonj delajo, ki jo zidajo. Ako Gospod ne varuje mesta, zastonj čuje, kedor ga varuje.“ (Ps. 126.) Že pred tri tisoč leti je obsodil kralj David socijalne demokrate in vse brezverne ljudi, ter jih razglasil za nespametne: „Neumnež pravi v svojem sercu: Ni Boga.“ (Ps. 13, 1).

Tič noj ima lastnost, da skrrije glavo, keder se mu bliža sovražnik, soc. demokrati pa skrivajo svojo nemirno vest in omadežano serce v brezbožnost in se jim dozdeva, da ni Boga, če ga oni tajijo. Človeka so razglasili za žival brez duše, pa mislijo, da ga bodo s takimi lažnjivimi nauki osrečili in rešili socijalno vprašanje. To ni pošteno delo. Ne skrivajmo se pred resnico, ampak priznajmo je očitno. Tudi če bi vpili in kričali vsi ljudje, da ni Boga, ga bo natura še bolj glasno oznanjevala neprenehoma, kaker priča sv.

Pavel: „Kar je nevidnega na njem (na Bogu), se od stvarjenja sveta sem spozna in vidi po tem, kar je vstvarjenega; (vidi se) tudi njegova večna moč in božanstvo, tako da niso opravičeni.“

Vse drugače, ko socijalni demokrati in drugi brezbožni ljudje, rešuje socijalno vprašanje sv. katoliška cerkev.

Rešiti socijalno vprašanje se pravi prenoviti človeško družbo. Prenoviti družbo in zboljšati razmere raznih stanov, se pa ne pravi, peljati jih nazaj v davne čase in vvesti negdanje življenje srednjega ali starega veka. To bi se reklo, da hoče kedo prenoviti krepkega odraslega moža s tem, da ga obleče v otroško obleko. Če hočemo rešiti socijalno vprašanje, moramo stati v sedanjem času napredka in razvitka in z ozirom na sedanje razmere človeškega življenja in novih iznajdeb najti razmerje mej posameznimi stanovi in vpeljati življenje času primerno. — Prenoviti človeško družbo se pa nasprotno tudi ne pravi vse staro, dosedaj dobro in veljavno razrušiti in storiti vse novo, kaker hočejo soc. demokrati, ampak prenoviti (reformirati) človeško družbo se pravi: Kar je dobrega v nji, to naj ostane in se še bolj vterdi, slabo in gnjilo naj se odstrani, pokvarjeno zboljša in z novim boljšim nadomesti, pomanjkljivo naj se pa izpolni. In kaker povsod tako morajo tudi tu veljati in biti mera besede sv. Avgušтина: „V dvojljivem prostost, v potrebnem edinost, v vsem pa ljubezen.“

Dvojljiva ali vsaj do cela še nedognana stvar pri reševanju soc. vprašanja je, katera sredstva so najboljša in najpotrebniša. Pri tem je treba gledati na razne okoliščine, kraje in čase in da se vsagdo lahko prostovoljno giblje ter more rabiti ta ali ona dovoljena sredstva. Ali dvojljivo ni jeli Bog ali ne, ima - li človek dušo ali je nima; o večnih resnicah se dvojiti ne more in zato je treba, da glede teh vlada edinost mej vsemi, ki rešujejo socijalno vprašanje. Kedor taji Boga, ta se vstavlja resnici, kedor taji dušo, ta človeka ne pozna, kedor ne priznava božjega razodetja, ta tava v temi glede najvažniših vprašanj človeškega življenja in tak je popolnoma nezmožen rešiti socijalno vprašanje. Rešiti ga more le tisti, ki se derži resnice in ki pozna na-

turo človekovo, njegove zmožnosti in nagnjenja, njegovo dušo in serce.

Človek je iz duše in telesa; smo torej duh in snov. Zato pri reševanju socialjnega vprašanja ni dovolj, da zadovoljimo le telo ali meso, naj vživa in raja po svoji popačeni naturi; ampak je treba tudi duši dati, po čemer ona hrepeni. Duša pa že po svoji naturi hrepeni po Bogu, tako, da brez njega ne more biti srečna, kaker priča skušeni in učeni sv. Avguštin, ki pravi: „Za se si nas ustvaril, o Gospod, in nemirno je naše serce, dokler ne počiva v tebi, o Bog.“ — Nasprotno pa tudi ne bi bilo prav, če bi reševaje socialjno vprašanje gledali samo na dušo, telo bi pa zanemarili. Kedor bi tu povdarjal samo skerb za dušo in pri tem preziral telesu potrebne stvari, ta ne bi videl, da je socialjno vprašanje pred vsem vprašanje, kako je mogoče ljudi osrečiti že na tem svetu. Vzeti je torej treba celega človeka kakeršen je, dati telesu, kar mu po pravici gre, pa tudi duši ne odrekati, kar tirja ona.

S tega stališča rešuje socialjno vprašanje sv. katoliška cerkev od svojega začetka do današnjega dne, ter skuša človeka pripeljati do blagostanja na tem svetu, ob enem ga pa tudi pripeljati po smerti do večne sreče v nebesih. In ta način je edino pravi, ki more peljati do stanovitnega vspeha.

Proti soc. demokratom in vsim brezbožnim ljudem, je treba povdarjati, da je podlaga reševanju socialjnega vprašanja onih šest resnic, ketere mora znati in verovati sleherni kristijan. Teh resnic vsa moderna učenost dosedaj z dokazi še ni mogla ovreči. Tajiti pa brez pravih in resničnih dokazov kako stvar, še ni dokaz za resnico kakega zanikanja. Derzno tajiti, to znajo brezbožni možje, a dokazati svoje brezbožne terditve, tega niso zmožni.

Zato pa gre sv. cerkev na podlagi večnih resnic neovirano dalje, razlaga dolžnosti, povdarja pravice ne oziraje se na osebe.

Sv. cerkev uči, da so pravice in dolžnosti od Boga samega. Razodevajo se pa najprej po naradni postavi, ketera je bila po božjem razodetju le še bolj določena in v posameznih stvareh razširjena. In ravno te postave vreju-

jejo socialjne razmere. Po njih je Bog nad vse. Njemu morajo vsi služiti, višji in nižji, in nihče ni nad njim, ne država, ne človeška družba.

Sv. cerkev uči: Ljubi svojega bližnjega kaker samega sebe. S tem zavrača nauk liberalizma, ki uči, naj skerbi vsak le za se, pa tudi nauk soc. demokratov, ki tirjajo vse skupno in zahtevajo, naj skerbi vsak samo za vse skupaj. Sv. cerkev uči, naj skerbi vsak za se in za svoje, pa tudi za skupni blager vseh.

Sv. cerkev uči nadalje, da obstoji človeška družba po božji naredbi iz različnih stanov. Zato je popolno enakost vvesti nemogoča stvar. Kaker so udje našega telesa neenaki in ima sleherni svoje opravilo, tako so tudi udje človeške družbe neenaki in morajo opravljati delo, katero jim nalaga njihov stan. Zato tudi Bog kliče enega v ta stan, drugega v drugi po danih mu darovih in zmožnostih, da more biti koristen ud človeške družbe. Brez razločka stanov bi človeška družba morala razpasti.

Res je, da smo pred Bogom vsi enaki, a treba je to enakost prav razumeti. Enaki smo, a ne po stanovih, ne po pravicah in dolžnostih, po telesnih prednostih in duševnih zmožnostih, pač pa smo enaki po vrednosti naše duše, ker smo vsi odkupljeni z enako ceno presvete kervi Jezusove, enaki smo po cilju, ker smo vsi namenjeni za nebesa, enaki po stvarjenju, ker smo vsi otroci božji, enaki, ker bomo vsi enako sojeni po delih in poplačani natančno in pravično vsaki po svojem zasluženju.

Vsi bomo odgovor dali istemu pravičnemu sodniku in koliker višje je kedo postavljen, toliko težji bo odgovor.

Po božji naredbi bodo v človeški družbi vedno višji in nižji, gospodarji in podložni, bogatini in ubožci, učeni in priprosti, a sv. cerkev nam po svojem višjem poslanstvu od Boga nalaga dolžnost mejsebojne ljubezni, da drug drug zega podpiramo, da dosežemo blogostanje v zemeljskem življenju in si pomagamo do končnega cilja v nebesih.

Proti komunistom, ki hočejo imeti vse skupno, je sv. cerkev vedno povdarjala, da ima človek pravico do osebnega imetja in da sme ž njim razpolagati prostovoljno. Tako je Bog uredil, zato se zastonj vstavljajo vse človeške moči.

Razloček mej bogatini in ubožnimi mora po nauku sv. cerkve blažiti ljubezen in pravičnost. Človek je sicer gospodar svojega premoženja, a ga mora obračati po božji volji. Božja volja pa je, da pomagajo premožni v bogim in jih podpirajo.

Sv. cerkev opominja posle in najemnike, naj pridno delajo, da zaslužijo plačilo, za katero so se z gospodarji dogovorili v prosti in pravični pogodbi. Sviri jih, naj ne delajo gospodarjem nobene škode in naj se zderžijo vsih krivičnih uporov.

Nasprotno pa tudi gospodarjem nalaga strogo dolžnost, da morajo delavcem dajati počeno in pravično plačilo, da jih ne smejo goljufati ne s silo, ne sè zvižajo; zahteva, da jim morajo dati čas za izpolnjevanje verskih dolžnosti, da morajo od njih odvrčati grešne priložnosti, jih napeľjevati k družinskemu življenju in k varčnosti, ter da jim ne smejo nalagati dela njihovemu stanu in starosti neprimerne ali zdravju škodljivega.

Toda če bi hoteli vse našteti, kar je sv. cerkev že storila na socijalnem polju, morali bi ponovili ves sv. evangelij, ki ni družega, ko nauk, kako osrečiti človeka za časno in večno življenje; našteti bi morali vse dobrodelne zavode, šole, bolnišnice, sirotišnice in različna društva, ktera je ona prva ustanovila v blager človeške družbe, pa za to nimamo niti časa, niti prostora. Pred vsem se bomo ozerli na eno društvo, ki se imenuje tretji red sv. Frančiška, in bomo pogledali, kako koristno je to društvo za rešitev socijalnega vprašanja.

(Dalje prih.)

Spomini na moje romanje v Sv. Deželo.

(P. E. P.)

12. Iz Nazareta do Dženina.

Dne 16. februarija smo opravili še enkrat sv. mašo v kapelici Marijinega Oznanjenja in se poslovili od tega preimnitnega svetišča. Po sv. maši smo čakali konj, kateri so

bili naročeni ob 7. uri. Čakati je bilo pa treba do polu devete. Slednjič pridejo venderle mukari sè svojimi konji. (Mukari se imenujejo ljudje, ki imajo pri karavanah skerbeti za konje, za pertljago; njih dolžnost pa je tudi skerbeti za manj izvežbane jezdece, katerim morajo pomagati, ako treba na konja. Ko se pride do cilja, je mukarijev dolžnost, da pripeljejo konje tudi srečno nazaj).

Popotnikov nas je bilo 11, dva vsmiljena brata iz Nazareta, p. Klement, olivetanec, neki tretjerednik, ki je ravnokar iz Nazareškega samostana izstopil, mi štirje in trije mukari. Pot, katero smo namerjali prejahati, je bila skoraj prav tista, katero je tolikrat prehodila sv. Družina. Težko je romarju zapustiti sv. mesto Nazaret in njegova svetišča, tolaži ga le misel, da smo tukaj na zemlji sploh popotniki na pot: proti nebeškemu Jeruzalemu in da nimamo stalnega bivališča.

Čez dobro uro smo prišli zopet na Ezdrelonsko planjavo, katero imenuje sv. pismo tudi „polje Magedo“. Ta planjava je bila nekedaj silno rodovitna in bila bi gotovo še tudi dandanašnji, ke bi bila skerbno obdelana. Tako pa se ne vidi družega, kaker nepregledni pašniki, po katerih pasejo beduini svoje črede. — Okoli poldne smo prišli do Naima, na precej visok hrib (mali Hermon) prislonjene vasi, ketera je bila v Gospodovem času mesto istega imena. V tem mestu je obudil Gospod od mertvih mladeniča, edinega sinu vboge vdove. Na mestu, kjer se je zgodil ta čudež, stoji od leta 1881 lična kapela. Ko smo se nekoliko odpočili in okrepčali, smo jahali naprej in prišli v Sulam, nekedanji Sunam, od koder je bila sunamljanka Abisag, služabnica Davidova. Tukaj je obudil od mertvih prerok Elizej sina tiste žene, ketera je preroku vedno, kedar je prišel v ta kraj, preskerbela prenočišče in postrežbo. Kmalu potem smo prišli v bližino iz sv. zgodeb znanega potoka Ain-Djalud. K tej vodi je peljal na božje povelje Gedeon svoje vojake, da bi jih poskušal. Tiste namreč, ki bodo pili vodo, ne da bi jo z roko zajemali, naj pusti, tiste pa, ki bodo vodo zajemali z roko, naj pelje zoper Madjane. Le tristo jih je to poskušnjo prestalo; tim je dal trobente v roke in prazne verče in baklje v sredi verčev. O polnoči gre s temi

možmi proti sovražniku, vkaže užgati baklje, trobentati, razbijati verče in vpiti. Velik strah popade sovražnike in v šotorišču Madjanov nastane taka zmešnjava, da se eni sami mej seboj pomore, drugi pa zbeže.

Blizu tega potoka je mesto Gerin ali Zerain, stari Jezrael, ki je dandanašnji precej velika, toda slaba in vbožna vas. Tukaj je imel kralj Ahab svojo palačo in poleg nje je imel v bogi Nabot svoj vinograd, keterega sta mu pa vzela krivični Ahab in še hudobniša njegova žena Jezabela. Ta krivica je klicala za maščevanje h Gospodu Bogu in res je bil vničen hudobni kralj in vsa njegova hiša.

Jahali smo mirno naprej mimo krajev, ki so živi dokazi pravičnosti božje in zbudjali so se mi vedno novi spomini iz zgodeb sv. pisma. Prav blizu pred nami na levi se razteza govorje Gelboe, ki je tudi dandanašnji še golo in silno žalostno. Ali mori to govorje morda še vedno Saulova hudobija in Davidovo prekletstvo? Pri Sunamu so se bili všotorili Filistejci, Savel sè svojimi pa je bil na gorovju Gelboe. Preden pa začne vojsko, hoče pozvedeti od Gospoda Boga izid vojske, toda Gospod je bil Savla zavergel in mu ni dal odgovora „ne v spanju, ne po duhovnih, ne po prerokih.“ (1 Kralj. 28, 6). — Zato pa spremeni Savel svojo obleko in gre k vražarici, ki je stanovala v znojju malega Hermona v Endorju, in jo naprosi, naj mu prerokuje in zbudi mertvega Samuela. Ko se to zgodi, prosi Savel Samuela, da naj mu pove prihodnost. Prihodnost pa, katero mu je Samuel napovedal, je bila za Savla tako žalostna in britka, da je kar nezavesten padel na tla, ko jo je slišal. Ves potert gre kralj v vojsko, v kateri se je ranjen sam nasadil na svoj meč. V tej bitki je bil pa pobit tudi Jonatan Savlov sin in Davidov preserčni prijatelj. Ko zve David za to nesrečo, žaluje v prekrasni žalostnici nad Savlovo in svojega prijatelja Jonatana smertjo. Kolikerkrat sem se ozerl na otožno to hribovje, vedno so mi prišle za misel besede Davidove: „Spominjaj se teh, o Izraelj, ki so ranjeni pomerli na tvojih višavah! Gore Gelboe! posihmal naj ne pada na vas ne rosa, ne dež, tudi naj ne bo njiv s pervinami; zakaj tam je bil proč veržen ščit junakov, ščit Savlov. Savel in Jonatan, ljubezniva in lepa v svojem življenju,

tudi v smerti nista bila ločena; bila sta hitrejša kaker orli in močnejša ko levi. Izraeljeve hčere! plakajte po Savlu, ki vas je v veselju sè škerlatom oblačil, ki vam je dajal zlate lepotije v ozaljšanje. Kako so popadali junaki v boju! Jonatan je vbit na tvojih višavah! Žalujem po tebi moj brat Jonatan! ti prelepi in ljubezniviši ko ženska ljubezen! Kaker ljubi mati svojega edinega sinu, tako sem jaz tebe ljubil!“ (2. Kralj. 1.)

Za Zerainom smo jahali zopet navzdol v Ezdrelonsko planjavo, katero lahko imenujemo velikansko pokopališče Palestine. Na tej planjavi so padli premagani od Barakovega meča Kananejci, katerih mertva trupla je pobral potok Kizon. Tukaj je premagal Gedeon Madijane, ki so — kaker dandanašnji beduini — prihajali vničevat Izraeljsko polje in plenit njegove pridelke. Tukaj je premagal David Amalečane in Ahab sirskega kralja Benadada. Na Ezdrelonski planjavi je bil ranjen dobri in bogaboječi kralj Jozija v vojski z egiptovskim kraljem Nekas in vsled teh ran je vmerl; „in ves Juda in Jeruzalem so po njem žalovali, najbolj pa Jeremija; njega žalostnice vsi pevci in vse pevke ponavljajo nad Jozijem.“ (2. Kron. 25, 25.) — Pa tudi pozneje so mogočni tega sveta z mečem in s kervjo odločevali osodo narodov prav na tej planjavi. Tukaj so se bojevali Rimljani pod Vespazijanovim vodstvom. proti vpornim judom, križarji sè Saraceni in Napoleon in Kleber s Turki. Tisoč in tisoč ljudi je na Ezdrelonski planjavi našlo svoj zgodnji grob!

Vkljub temu, da je ta planjava jako rodovitna, je skoraj vsa neobdelana in divja. Ke bi ne bile turške postave naselnikom tako nasprotni, koliko bi jih tukaj lahko dobilo dobrega in lahkega kruha in ne bi jim bilo treba svoje sreče iskati v Ameriki!

Polagoma je postala okolica bolj prijetna in prijazna, zagledali smo vertove in paljme prijaznega mesteca Dženin, v katero smo prišli ob 1/2 6. zvečer vsi vturjeni vsled deveturnega jahanja.

Dženin, skoraj gotovo stari En — Ganin, — je mesto na meji mej Samarijo in Galilejo. Terdi se, da je to kraj, kjer je Gospod ozdravil deset gobovcev, izmej katerih pa

se mu je le en sam zahvalil za to dobroto in ta edini — pravi evangelij. — je bil Samarijan.

Okrog mesta rastejo mogočni kaktusi in na večerni strani je tudi precejšen hrastov log. Nekoliko nad mestom izvira močen studenec, ki teče skozi mesto in namaka tudi okolico. Odtod beržkone tudi ime mesta — studenec vertov.

Mesto šteje nad 3000 prebivavcev, ki so mirni, dobri in se pečajo s poljedelstvom. Hiše tega mesta so od zunaj precej čedne in lične. — Naš mukari je šel v mesto kupit vsega potrebnega in preskerbel je tudi, da so nam odperli neko prazno hišo, ki je pod županovim nadzorstvom. Ta popolnoma prazna in na pol razderta hiša je bila odločena za naše prenočišče. Najpoprej je bilo treba misliti na večerjo; toda kako, saj ni bilo nikjer peči, nikjer kuhinje? Naš mukari nam prinese od nekod najpotrebnišega kuhinjskega orodja in spravili smo se prav po cigansko kuhat večerjo na plošnati hišni strehi. Kljub temu, da smo bili vsi vtrujeni, je bilo mej to kuharijo prav veliko opravičenega smeha. Hiša, v kateri smo prenočevali, stoji poleg turške mošeje in prav mej našo večerjo se je sè stolpa oglasil turški duhovnik, ki je z lepim visokim glasom strastno vabil vernike k molitvi. Kako mogočno se je razlegal lepi ta glas po tihi naravi! V hiši, v kateri smo hoteli prenočiti, je bila ena sama ne ravno mehka postelja, zato smo si postlali na terda tla. Spali smo seveda, kljub temu, da smo bili trudni in da nismo razvajeni, na tleh venderle prav malo. Ko smo legli k počitku, smo se silno bali nadležnih živalic, katerih kar mergoli po takih na pol razdertih hišah, bili smo pa hvala Bogu obvarovani vsaj te nadloge.

Zivljenje sv. Frančiška,

pisano od treh njegovih tovarišev, kateri so nekedaj
ž njim občevali.

P. H. R.

L. POGlavJE.

O ponižnem odgovoru blaženih Frančiška in Dominika kardinalju.

Ko sta bila tista dva svetla svetilnika sveta v rimskem mestu, namreč blaženi Frančišek in blaženi Dominik, skupaj pri gospodu kardinalju Ostijskem, kateri je pozneje postal papež, ter sta skupaj začela jako sladko o Bogu govoriti, jima naposled gospod Ostijski reče: „V prvih časih svete cerkve so bili pastirji in predstojniki vbogi, možje goreči ljubezni, ne poželjenja. Zakaj ne bi postavili vaše brate za škofo in predstojnike, kateri bi v naukih in zgledih vse druge prekosili?“ Na to je sledil mej svetnikoma ponižen in pobožen prepir, ne kaker da bi eden drugemu zapovedal, temuč sta se mej sabo počastila in silila k odgovoru. Naposled je vender Frančiškova ponižnost zmagala, da ni prvi odgovoril; zmagal je pa tudi Dominik, kateri je prej ko je odgovoril, ponižno slušal. Odgovoril je torej blaženi Dominik rekoč: „Gospod, moji bratje so že visoko povikšani, samo ako hočejo to spoznati; in po svojih močeh ne bom nigdar dovolil, da bi oni dosegli drugo zercalo časti.“ Na to se blaženi Frančišek pred omenjenim gospodom Ostijskim prikloni in reče: „Gospod, mojim bratom se zato pravi „Manjši“, da se ne prederznejo biti „veči“; njih poklic jih uči, da naj ostanejo na nizkem ter nasledujejo stopinje Kristusove ponižnosti, zato da bodo naposled nad druge svetnike povzdignjeni; ali, ako hočete, da delajo sad v božji cerkvi, obderžite in ohranite jih v stanju njih poklica in ako bi se sami povikšali, verzite jih tudi sè silo na tla, niti jim dovolite vzdigniti se do pred-

stojništva ali sploh do visoke službe.“ Tako sta odgovorila svetnika, in gospoda Ostijskega je eden in drugi jako spodbudil, in on se je Bogu za to neskončno zahvalil. Ko sta imela oba skupaj oditi, je Dominik prosil blaženega Frančiška, da bi mu blagovoljno daroval svoj konop, s katerim je bil prepasan. Blaženi Frančišek mu je hotel iz ponižnosti to prošnjo odreči, kaker ga je oni iz ljubezni prosil. Zmagala je pa serčna pobožnost prosivčeva, ter s konopom blaženega Frančiška po ljubeznivi sili prejetim, se je blaženi Dominik prepasal in ga za naprej pobožno nosil.

Naposled sta si oba dala roke in se eden drugemu najljubezniviše priporočila. Blaženi Dominik je rekel svetemu Frančišku: „Želel bi, brat Frančišek, da bi postala moj in tvoj le en red, da bi mi v Cerkvi živeli po eni obliki.“ Naposled, ko sta se eden od drugega ločila, je blaženi Dominik okolu stoječim ljudem rekel: „Zares, rečem vam, da bi tega svetega moža Frančiška morali posnemati vsi redovniki, tako velika je njegova popolnost in svetost.“

LI. POGlavJE.

Kako je šel vbogajme prosit, preden je prišel k mizi.

Enkrat, ko je blaženi Frančišek obiskal gospoda Ostijskega ob času kosila, je prej nekako skrivaj vbogajme šel prosit od hiše ho hiše, in ko se je vernil, je del na mizo kose črnega kruha pred kardinalja. Kardinalja je bilo tega nekoliko sram, zavoljo mnogih kardinaljev in drugih imenitnih oseb, ketere so bile ž njim pri mizi. Blaženi Frančišek pa je vzel svojo miloščino in jo delil veselega obraza mej viteze in kaplane kardinaljeve, kateri so jo ali pojedli ali pa iz spoštovanja do njega shranili.

Po kosilu je kardinalj šel v svojo izbo in peljal sabo blaženega Frančiška, ter mu rekel: „Zakaj si mi denes storil to sramoto, da si šel vbogajme prosit, ko si prišel v mojo hišo, ki je hiša tvojih bratov?“ Blaženi Frančišek mu je odgovoril: „Gospod, jaz sem vam celo največo čast izkazal, ker sem počastil svojega Gospoda, kateremu dopade vboštvo

in posebno tisto, ki je radovoljno. Tudi hočem imeti in deržati za največo imenitnost in kraljevsko čast, posnemati Gospoda, kateri, ko je bil bogat, se je storil vbozega. Zato občutim veče veselje, ko sedim pri vbogi mizi, kjer so majhine miloščine, ko pri veliki, bogato obloženi z raznimi jedili.“ Gospoda kardinalja je jako spodbudila popolnost njegovega vboštva ter mu je rekel: „Sin, kar je dobro pred tvojimi očmi, stori, ker je Bog s tabo!“

Sv. Trojica v Slovenskih goricah.

P. E. L.

A. Zgodovina cerkve.

(Dalje).

Obnovljenje (renovacija) hiše božje.

Od l. 1865 do l. 1895.

Ob času obnovljenja trojiške cerkve so kot predstojniki oskerbovali samostan in župnijo sledeči vlč. patri:

Benigen Andrenšek 1862—1865.

Gelazij Rojko od 1865—1869 in od 1881—1882.

Evstahij Puntner 1869—1873 in od 1882—1887.

Bruno Jesih 1873—1881.

Kalist Heric 1887—1888.

Mansvet Bernardič 1888—1895.

Po mnogem pisanju in prošnjah je dobil p. Benigen Andrenšek dovoljenje obnoviti vso cerkev. Izpeljal je to delo njegov naslednik p. Gelazij Rojko. Ta goreči častivec presv. Trojice je prejel od trojedinega Boga posebne milosti. Dobil je ravno tukaj pred milostivno podobo zdravje in življenje, kaker je že poročalo „Cvetje“ v lanskem letniku zvez. 8. Ni se nam torej čuditi, da je napel vse svoje moči in se tako hvaležnega skazal presv. Trojici ravno na milostivnem kraju. S pomočjo fr. Klarencija Lochbichler, umetnika iz reda, rojenega tiroljca, je prenovil pred vsem altarje in kipe angeljev in svetnikov. To popravilo je bilo najpo-

trebnejše. Zakaj altarji so bili vmazani in okerhani, kipi pohabljeni, manjkali so jim deloma persti ali roke.

Marmorirali in na novo pozlatili so se torej altarji. Kipi angeljev in svetnikov so se izboljšali. Cerkev je bila spet dostojno čedno opravljena.

Nadalje se je odstranil kip sv. Avgušтина z nad pridižnice in nadomestil sè sv. Frančiškom serafinskim. Iz kipa sv. Avgušтина se je naredil kip sv. Bonaventure ter postavil poleg kipa sv. Ludovika, škofa, ob straneh nad milostno podobo presv. Trojice. Tako je dobila hiša božja nekoliko frančiškansko lice. Tudi nad vhodom v samostan in v vert pri obednici se je postavil kip sv. očeta Frančiška.

Na novo se je naredilo sledeče: umetni tabernakelj z dvema jako lepima kerubinoma ob straneh, marmorne stopnjice pri velikem altarju, obhajilna miza iz litega železa, pridižnica, altar sv. Patricija z lepim kerstnim kamnom, skupek dobrega pastirja ovčic in hudiča pod korom, kip Matere božje na tronu, narejen tako, da se lahko postavi predenj monštranca, služil je za teoforične procesije, stoji nasproti pridižnici; prenovila se je nadalje prva zakristija in postavil se je v njej velik vmetalni križ, nova pa se je naredila vsa oprava notranjega manjšega žagrada.

S posebno slovesnostjo se je očiščena čudodelna podoba prenesla nazaj na svoj prostor ter obdala z novim okvirjem.

Preuredilo se je tudi pokopališče ter postavila vanj kapelica in nov križ. Šola, ki je bila do tedaj v samostanu, je dobila primeren prostor za lepo poslopje na samostanskem vertu nad cesto.

L. 1882 je isti vlč. predstojnik postavil tik cerkve tri kapelice, ki predstavljajo zadnje tri postaje križevega pota.

O trojiški cerkvi se je moralo takrat reči, da je spodobno lepa in čedna. Pod vodstvom predstojnika preč. p. Evstahija Puntnerja se je pa cerkev spremenila v krasno hišo božjo.

L. 1883 je bil položen novi tlak iz cementnih plošč.

L. 1883 in 84 je dobilo svetišče najlepši kinč. Slikala se je od tal do zadnjega kotička, nadalje se je slikala loretska kapela, obadva žagrada, molitvenica in Marijina

kapela zunaj cerkve. Slikala se je „al fresco“ t. j. na presni omet. Imena slikarjev so : Jakob Brollo, Ožbalt Bierti in Egidij Bierti, doma iz Gemone na Furlanskem.

Cerkev je dobila tudi pet prav lepih kipov, ki stojijo v prezbiterju, namreč sv. serca Jezusovega in najčistejšega serca Marijinega, sv. Jožefa in sv. Ane z Marijo Devico kot detetom, nadalje kip brezmadežne Device Marije. Izdelala sta te kipe dva umetnika pri sv. Ulriku v Grödnu na Tiroljskem. Mimo tega je dobilo svetišče več novih lestencev, svetilnic in mnogo druge cerkvene in mašne oprave.

L. 1885 je dobil, kaker smo že omenili, zvonik pri velikem altarju svojo nekdanjo obliko, tako, da so bili spet vsi trije zvoniki enaki ; l. 1887 je prišel v ta zvonik velik nov zvon blagoslovljen na ime presv. Trojica od prevzv. in prem. g. Jakoba Missia knezoškofa ljubljanskega. Težek je nad 3000 kg. Vlil ga je zvonar Albert Samassa v Ljubljani (opus 1673). Zvon je okrašen s podobami presv. Trojice, brezmadežne Device Marije, sv. Jožefa, sv. Frančiška Serafinskega in sv. Antona Padovanskega.

Na robu se bere napis : „Hvaležni farmani in drugi dobrotniki so me dali vliiti.“ Največe zasluge za ta zvon ima p. Frančišek Blanko Križan, takratni katehet pri Sv. Trojici.

Do l. 1893 so se potrebne poprave v cerkvi in zunaj cerkve dokončale. Napravile so se tudi nove spovednice in popravile orglje ter poravnali stroški, ketere je popravljanje cerkve stalo.

Imeli bi tukaj še navesti imena blagih dobrotnikov, ki so za popravljanje cerkve darovali čas, premoženje, celo zdravje, a nam ni mogoče. Zakaj imena vseh še nam znana niso. Toliko več hvalo pa hočemo dati presv. Trojici, ki začne v svojih vernih vsako dobro delo in je tudi konča.

(Dalje prih.)

Litanije Jezusovega Serca.

P. B. R.

(Dalje).

II. Serce Jezusovo, brezno vseh čednosti.

So ljudje na svetu, ki so duhoviti, lepi, bogati, skratka, ki imajo dokaj lepih natornih darov. Ako pa opazujemo njih dejanje in nehanje, spoznamo slednjič, pa pri vsih svojih natornih darovih niso dobri ljudje, zato, ker imajo neplemenito, hudobno serce. So pa drugi neučeni, vbogi, vsakdanji — ali blago, dobro serce imajo. Vprašajmo ketelega koli človeka, ali bi imel perve rajši za prijatelje, ali druge — vsak bi se odločil brez dvojbe za druge. Če ravnaajo že ljudje tako, da zlasti gledajo na serce, se ne bo nihče čudil, da se po nauku sv. Pavla ozira Bog edinole na dobro, čednostno serce, ne na veljavnost osebe. (Efež. 6. 9).

Zato so se svetniki tako trudili, da so svoje serce okrasili s čednostmi; dobro so vedeli, da le čednostno serce Bogu dopade. Toda, kaker ne postane nihče na enkrat slaven umetnik, n. pr. kipar ali slikar, mariveč se mora dolgo truditi, potovati, zlasti ogledati dela najjimenitniših mojstrov ter se od njih učiti — tako je bilo tudi sè svetniki. Niso že kar na svet prinesli čednostnega serca, le učenci najboljšega mojstra v čednostnem življenju so bili — učenci in posnemavci Jezusovi. —

V jasni noči miglja na milijone zvezd na nebu ter razveseljuje človeško oko. Ko pa se pokaže sonce, zginejo pred njegovo svetlobo vse zvezde; sonce samo, dasiravno je tudi zvezda, sveti bolj, kaker vsi milijoni zvezd in zvezdic. Kaj naj ti, prijazni bravec, ta primera pojasni, si gotovo vže vgenil. Dosti je krepostnih ljudi, kajne, živelo že na svetu, ali vse njih čednosti so bile v primeri z bliščečimi Gospodovimi čednostmi to, kar je svetloba zvezd v primeri sè sončno svetlobo. Jezus Kristus je bil zgled vsem svetnikom, leti, so se trudili, da bi mu postali podobni, do-

segel ga pa ni nihče in ga ne bo. Gospod je imel vse čednosti v njih popolnosti — njegovo Serce je tedaj res : brezno polno vseh čednosti.

Dve posebno lepi čednosti njegovega Serca si oglejmo: krotkost in ponižnost. Sam nas vabi, naj zlasti te dve preišljujemo ter si jih skušamo prisvojiti. Enkrat je namreč zavernil terdoserčne, prevzetne farizeje, potem je pa govoril svojim učencem : «Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz serca ponižen». (Mat 11, 29). Res, celo njegovo življenje obsevate ti dve čednosti. Ponižno je bilo rojstvo njegovo, vboga je bila mati njegova, vbog rednik njegov — v ponižnosti je rasel, ponižen je bil v skritem življenju — vbog rokodelec je bil — ponižen in krotak je bil v javnem življenju, skratka : v življenju, v smerti in po smerti se nam kaže Gospod ponižnega in krotkega. Po smerti? Kako to? Da, tudi po smerti. Mislimo na aljtar, na sv. Rešnje Telo! Bolj kaker tedaj, ko je ležal v jaselcah, bolj ko tedaj, ko je visel na križu, veliko bolj se poniža Jezus, ko pride na aljtar v podobah kruha in vina ter se nam daje uživati. Da, to je res brezno polno ponižnosti. Pomislimo dalje, kako se z Gospodom ravna v zakramentu ljubezni, koliko nespoštljivosti, koliko krivic v nebo vpijočih mora terpeti on, večni Bog — glej brezno polno krotkosti!

12. Serce Jezusovo, vse hvale najbolj vredno.

Mariskaj lahko hvalimo na ljudeh, n. pr. lepoto, učnost, vmetalnost i. t. d. Najboljše pa je in ostane to, če ima kedo še serce tako, da je tudi leto hvalevredno. Kakšno serce pa je vredno hvale? Tako, kajne, ki ga krásijo prave naravne in nadnaravne verline.

Resničnost tega dokazuje češčenje, ki ga skazujemo svetnikom. Prav zaradi njih svetosti, zaradi njih čednostnega serca jih hvalimo. Aposteljne občudujemo in hvalimo zaradi njih velike gorečnosti, marternike zaradi stanovitnosti, device zaradi čistoti serca, spoznavavce zaradi njih goreče ljubezni do Boga in do bližnjega. Po pravici! vredni so naše hvale, zakaj čednosti, ki so se odlikovali v njih, so nam spodbudljiv zgled na potovanju proti večnosti. —

Ali, ke bi mogli zbrati vse čednosti svetnikov ter okrasiti ž njimi eno samo serce, venderle ne bi doseglo to prelepo serce neskončne lepote Jezusovega Serca, ki je Serce Boga samega. Če so že ljudje hvalevredni zaradi krepostnega serca, mora biti presv. Gospodovo Serce neskončno bolj hvalevredno in prav to zaterjuje 12. klic: Serce Jezusovo, vse hvale najbolj vredno!

Zato so pridejali sedaj že v Bogu počivajoči papež Leon XIII. posvetivni molitvi Jezusovemu Sercu besede: «Hvala bodi božjemu Sercu, po katerem nam je zveličanje prišlo, slavljen in češčen bodi vekomaj!»

Vse lastnosti Jezusovega Serca so vzvišene, plemenite — hvale vredne; vsi klici litanij so hvalospjev temu presv. Sercu. Zato ne govorimo sedaj dalje o tem, samo to si vtisnimo v spomin: na svetu je težko dobiti dobrih, zvestih, plemenitih serc; kakšna sladka tolažba za nas, da imamo vsaj eno serce, ki vemo o njem, da nas ne bo nikedar prevarilo — Serce Jezusovo. Oklenimo se ga torej, častimo ga, razširjajmo, kjer le moremo, pobožnost do tega Serca.

Naj lepše pa gotovo hvalimo Gospodovo Serce s posnemanjem njegovih čednosti. Margareta M. Alakok je silno veliko storila za razširjenje češčenja Serca Jezusovega, pa Gospodu je venderle naj bolj dopadlo to, da si je prizadevala posnemati čednosti njegovega Serca. Učenko svojega Serca jo je imenoval sam Jezus. —

Pojdi in tudi ti tako stori!

P. Anton Lazari.

(Iz zgodovine naše kranjske redovne okrajine ¹⁾.)

P. A. F.

P. Anton Lazari je bil rojen v Ljubljani leta 1640. Kako je preživel svoja mlada leta pri svojih poštenih stariših, si lahko mislimo, ker je prav pobožno prejel redovno

¹⁾ P. Maur. Fajdiga, Bosna franciscana 1777. M. S. pag. 139.

P. Vigil. Greiderer, Germania franciscana T. I. pag. 228.

obleko sv. Frančiška leta 1657 ko 17leten mladenič. Po dokončanem letu poskušnje se je tako pridno učil modroslovskih in bogoslovskih vednosti, da so ga postavili za učitelja v samostanski šoli. Učiteljske službe je tako pridno in s tolikim vspehom opravljal, da so njemu prvemu v okrajini dali naslov «lector jubilatus». Telesno je bil majhine postave, nekoliko gerbast, črnega obraza, duhovno pa zelo nadarjen, in nenavadno izveden. Zraven učiteljske službe¹⁾ je opravljal tudi pridigarsko in leta 1668, 1670, 1671 in 1672 je bil obenem še predstojnik ljubljanskega samostana. Leta 1673 so ga izvolili za variha kranjske okrajine, leta 1681 za svetovavca. Za provincijalja je bil prvič 1684 do 1688, v drugič 1693 do 1696 in v tretjič 1699 do 1702. Cesar Leopold si ga je izbral za svojega tajnega svetovavca (theologus caesareus). Leta 1688 pa so ga izvolili v Rimu za generaljnega definitorja ali svetovavca verhovnega predstojnika. Bil je oglednik in komisar redovnih okrajin: beneške sv. Antona, slavonske sv. Ladislava, Marijanske na Ogerskem, češke sv. Venceslava in domače kranjske sv. Križa. Ko provincijal je vpeljal, da so doma delali potrebno sukno in redovno življenje je prenovil, vpeljal reformo. Res je, da so že davno pred njim mislili v okrajini sprejeti reformo, t. j. prenovljeno, ostrejšo redovno življenje in sicer že leta 1610 na kapiteljnu na Tersatu; leta 1617 na kapiteljnu v Ljubljani, in tudi pozneje so mnogo storili za reformo. Ko so leta 1632 vpeljali tako prenovljeno redovno življenje v avstrijski okrajini, so se še bolj zavzemali zanje. Občni zbor v Aračeli 1664 je sklenil mej drugimi rečmi tudi to-le: V okrajini bosnosreberni, bosnohervaški, ruski, sv. Ladislava na Slavonskem, ki še niso sprejele reforme, naj določijo dva ali pa tri samostane za one brate, ki bi hoteli bolj ostro spolnjevati sveto vodilo. Tudi cesar Leopold I. je silil, da naj vse frančiškanske okrajine v Avstriji sprejmo prenovljeno ostro redovno življenje. To pobožno cesarjevo željo je spolnil p. Anton Lazari, leta 1688 ko provincijal. 19. junija 1688 jo je razglasil p. Karel Frančišek (a Varisio) občni komisar frančiškanov reforma-

¹⁾ Lector generalis.

to stran gor; poterdil jo je kardinalj protektor Alderan, imenovan Cybo, 10. julija 1688. in 25. avgusta 1688. na kapiteljnu v Ljubljani so enoglasno sprejeli in podpisali reformo. Nato so prosili papeža Inocencija XI., da naj tudi on poterdi, kar je storil s pismom 1689. ¹⁾ Začetnik in prvi pospeševavec prenovljenega redovnega življenja kranjskih frančiškanov je torej p. Anton Lazari. Rekli smo, kranjske frančiškanske okrajine, ker občni zbor v Rimu 5. jun. 1688 je določil z dekretom « Attendendo », da se ne sme več imenovati bosensko-hervaška okrajina, ker nima več obenega samostana v Bosni, temveč naj se imenuje okrajina kranjska sè vsemi prednosti in starimi pravicami. S to spremembo redovnega življenja in novim imenom okrajine, pa neketeri v hervaških samostanih niso bili zadovoljni, in so delali bridkosti in sitnosti p. Antoniju Lazari. Ti nezadovoljneži so se obernili na cesarja Leopolda I.; ker je pa sam zelo želel reformo, jih je odpravil. Nato so se obernili na generaljni kapitelj in na protektorja ali zastonj; slednjič so se zatekli k cerkvenemu odboru sv. tridentinskega zbora, ki jih je pa zavernil na pismo papeža Inocencija XI. Komaj se je polehla ta reč, že je p. Antona tožilo ljubljansko škofijstvo, da frančiškani napačno razglašajo popolni odpustek porcijunkule. Na to tožbo je pa Lazari tako jasno odgovoril, ²⁾ da je sv. odbor tridentinskega zbora poterdil ravnanje frančiškanov, tožbo škofije je pa zavergel dne 17. julija 1700. Kaker piše p. Maver Fajdiga (str. 139.) je imel p. Anton Lazari mnogo nasprotnikov in obrekovavcev, ali vsem je iz serca odpustil, in tudi druge je prosil, da naj jim odpustijo. Vmerl je v Ljubljani 24. avgusta 1705. v 65. letu svoje starosti; od teh let je preživel v redu 48. Po smerti se je prikazal svojemu prijatelju p. Konstantinu Dubschemu, češke okrajine, ter ga prosil, da naj opravi zanj neketero molitve, da bo prej Boga gledal. Povedal je tudi, da ne terpi sicer obenih bolečin, vender Boga ne sme še gledati. ³⁾ To je razvidno iz pisma, pisanega v Pragi v frančiškanskem samostanu Matere božje

¹⁾ »Exponi Nobis nuper fecit.«

²⁾ P. Pietro Antonio di Venezia 1710.. Giardino Serafico Istorico T. II. pag. 298.

³⁾ nullam sensus poenam, sed tantum damni.

Snežnice, in poslanega v Ljubljano, kjer je shranjeno v arhivu. Lep nagrobni spominik je imel postavljen v stari, zdaj poderti frančiškanski cerkvi. Na njem je bil ta napis :

Lazarus amicus noster mortuus est.
Veni, et vide, ubi posuerunt eum.
Nunc lumine clauso dormit,
Qui vigilans Argus erat.
Hic animo procerior,
Quo depressior corpore fuit.
Ter geminum dixisses, heu deflendum.
Carnioliae Provinc. praefuit, profuit,
quam reformavit, auxit, illustravit,
ter minister, semper parens.
Non tam Ord. Min. Coarbitor generalis,
quam Orbis et Ordinis splendor.
Sed mors ut tantum extingueret lumen,
Intercutem affudit aquam.
Tu lustralem superinjice,
Viro,
Qui pro Deo et Republica fatigavit,
precare Requiem.
Vixit annos LXV, obiit MDCCV. 9. Kal. Sept.
Merentissimo Patri Antonio Lazari
moerentissimi filii
P. P.¹⁾

Prporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo : A. U. iz Ribnice na Štajerskem za pomoč v svoji dušni vojski in obupljivosti; neki tretjerednik goriške skupščine za polajšanje telesne bolezn, če je volja božje; dve osebi od Sv. Jurija ob Taboru, da bi po najsv. Sercu Jezusovem na prošnjo preblazene Device Marije in sv. Antona prejele ljubo zdravje, ako je volja božja; neka tretjerednica v B. priporoča sebe in svojo družino, da bi jih Bog varoval dušnih in telesnih sovražnikov, tudi dve tretjerednici, da bi bolj berzdale jezik in ne delale po hišah neprijetnosti in tretjemu redu sramote; neka vdova priporoča svojega malopridnega sinu, da bi se spreobernil.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanja J. C. iz B. da je bila po priprošnji sv. Antona Pad. hitro rešena nevarnosti, ki ji je pretila.

¹⁾ Njegova dopersna podoba na platnu se hrani v brežiškem samostanu.